

Kjøb af Aktier eller af det sjællandske Jernbaneselskabs Baner. Det var formentlig nok saa fornuftigt at faae den nordvestsjællandske Bane i Drift først og at faae at se, hvilken Indflydelse den kunde udøve paa Aktierne; men at vi roligt skulde oppebie det Tidspunkt, som Loven foreskriver, 1896 — besværre, det vil vist blive 1900 — det tror jeg heller ikke er rigtigt. Jeg tror, vi maa holde for, at Muligheden er til Stede for, at vi ville gjøre den store Handel tidligere. I alt Fald kan der jo være Tale om en Gang ved Leilighed at lade samtlige Baner, Hovedbanerne, her i Landet — jeg tror ikke, det kan skade Noget at sige det nu — drives af een Overbestyrelse. Med Hensyn til de sjællandske Baner er der enkelte andre Spørgsmaal, der ere noget infiltrede. Jeg har tidligere omtalt det, og jeg kan ikke lade være at nævne det her, da vi ere komne ind paa saadanne specielle Sager, at der er Noget, som forekommer mig i høi Grad principstridigt. Regjeringens tekniske Konsulent er Medlem af Direktionen for det sjællandske Jernbaneselskab; det er principstridigt, at den Mand, som paa Statens Vegne skal paase et privat Selskabs Forpligtelser mod Staten, dermed kontrollerer sit eget Embeds Lørd i sin Egenkab som Medlem af Direktionen. Der er ogsaa et andet Forhold, hvor der ved vort Jernbanevæsen efter min Opfattelse er noget Principstridigt. Skylden ligger tilbøielig hos Regjeringen, maatte ogsaa tilbøielig hos Rigsdagen. Det Principstridige er da det, at den Mand, som paa Regjeringens Vegne skal paase disse Selskabers Forpligtelser mod Staten, nemlig Kommissarius, lønnes af dem, han paa Statens Vegne skal kontrollere. Det er Tilfældet med de lollandst-falsterke Baner, og det er foreslaaet med Hensyn til de sjællandske Baner. Dette Honorars Beparelse vil jeg ikke opnaa, — naar dermed skal etableres et afgjort urigtigt Princip, nemlig, at Staten indsetter en Mand til at kontrollere disse Selskaber paa Statens Vegne, men modtager sin Løn af dem, han skal kontrollere. Det turde nok være muligt, at der med Hensyn til flere af disse Forhold burde komme en forskjellig Opfattelse til Stede. Det er lige som om det Hele nu en Gang var skrevet for en vis lille Kreds af Folk, der nu en Gang for alle faae saadanne Forhold ens, og som ikke tillod Nogle med nye Synsmaader eller nye Opfattelser at komme indenfor disse hellige Bestyrelsesmure; og der tror jeg nu nok, at Regjeringen staar for meget paa Selskabets, for lidt paa Statens Side.

Judenrigsministeren: Det ærede Medlem, som sidst havde Ordet, bemærkede, at det Udtryk, jeg brugte om den Rentegaranti, som Staten yder det sjællandske Jernbaneselskab, nemlig Ordet „nominel“, netop burde have slaet mig; thi den Omstændighed, at Garantien ikke er effek-

tiv, viste jo, at der er et Overflud, og at der for-tjentes Penge. Jeg vil ikke negte, at denne Bemærkning og Antæ fra det høitærede Medlem (Berg: Det var ikke nogen Antæ!) — ja, da i alt Fald en Bemærkning til mig — undrer mig noget; thi det forekommer mig dog, at man med Rette kunde anføre som Grund for mine Udtalelser om, at man med Tilfredshed burde se paa den Ordning af vort Jernbanevæsen, der er truffen, at Jernbanevæsenet paa Sjælland og navnlig omkring Kjøbenhavn er blevet besørget uden Udgift for os, samtidig med, at det var nødvendigt for os at gjøre saa betydelige Udgifter til Jernbanevæsenet i de andre Dele af Landet. Jeg gad spørge, og jeg gad høre, hvad det ærede Medlem vilde sige, hvis man med denne Ordning forbandt en Udgiftspost paa Budgettet saalydende: „Bidrag til det sjællandske Jernbaneselskabs Kapitalforentning: 200,000 Rd.“ — Naar vi da hørte det ærede Medlem fra Slagelse (Zauber) stille Forbringinger til Selskabet om yderligere og yderligere Anlæg for at efterkomme Publikums Krav, saa gad jeg nok vidst, om han vilde blive hørt med samme Sympathi, som han nu vistnok i alt Fald har kunnet gjøre Regning paa fra det førnævnte ærede Medlems Side, der synes at ville støtte hans Udtalelser. I Meget kan jeg give det ærede Medlem Ret; men det er dog aabenbart en positiv Grund til at kunne være tilfreds med en bestaaende Ordning, og i alt Fald til at berolige sig derved, at den ikke har kostet os Noget. Naar det ærede Medlem sagde, at vi havde baaret os ad paa samme Maade som en Mand, der eiede en Mark og et Overdrev, naar han lod en Anden nyde Frugterne af Marken, medens han selv bar Udgifterne ved Overdrevet, saa kan der mulig være noget Sandt deri, men vi maa erindre, at det er meget let at være baglog, hvorimod det er meget vanskeligt at være klog, før en Foranstaltning sættes i Værk. Naar Lovgivningsmagten, Rigsdagen og Regjeringen tilfammen, i sin Tid har antaget at have ordnet dette Anliggende paa den mest økonomiske, hensigtsmæssigste og forsvarligste Maade, naar vi altsaa selv have indrettet dette saaledes — thi vi kunne jo ikke dele os aarevis, efter som vi sidde i Represantationen, men vi maa tage Ansvar for sammen med den hele Institution, hvoraf vi nu kun udgjøre et Aarsled — saa finder jeg, det er yderst urigtigt at beklage sig over, hvad vore Vorgængere paa disse Pladser have gjort, i den Overbevisning, at det efter de da bestaaende Forhold var det Heldigste. De kunde selvfølgelig ikke gjøre sig nogen- somhelst Forestilling om, hvilken Udvikling Trafikken og Jernbanevæsenet med mere vilde gaa imøde; de kunde ikke have det Overblik over Forholdene, som vi nu, staaende med dette Tidspunkt bagved os, kunne have, og naar vi altsaa nu tale om dem som Folk, der have handlet ufornuftigt og uforvarsligt,